

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์

ในบทนี้จะได้นำเสนอผลการวิเคราะห์สมการสัดส่วนการใช้จ่ายในการบริโภคข้าวและสมการมูลค่าข้าวต่อหน่วยเพื่อสะท้อนแบบแผนการบริโภคข้าวของครัวเรือน โดยแบ่งกลุ่มครัวเรือนตัวอย่างดังนี้ แบ่งกลุ่มตามเขตการปกครอง กล่าวคือ กลุ่มที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลและกลุ่มที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล แบ่งตามระดับรายได้ของครัวเรือนเป็นสามกลุ่ม คือกลุ่มรายได้ต่ำ กลุ่มรายได้ปานกลาง กลุ่มรายได้สูง และศึกษารวมทั้งประเทศเพื่อวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์ของสมการประมาณค่า แล้วนำไปคำนวณ ค่าความยืดหยุ่นของปริมาณอุปสงค์ต่อรายได้และราคา และค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์คุณภาพข้าวต่อรายได้ในการบริโภคข้าว

ผลการวิเคราะห์สมการประมาณค่าใช้จ่ายในการบริโภคข้าวต่อบุคคลและสมการมูลค่าข้าวต่อหน่วยที่ครัวเรือนใช้บริโภค ตามลักษณะของชุมชน

การวิเคราะห์เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเศรษฐกิจและสังคมที่เกี่ยวข้องกับครัวเรือน ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระกับปัจจัยสัดส่วนการใช้จ่ายในการบริโภคข้าว และปัจจัยมูลค่าข้าวต่อกก. ซึ่งเป็นตัวแปรตามของครัวเรือนในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ไว้ในตารางที่ 13

สมการสัดส่วนการใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือนทั้งประเทศ (1A)

ผลการประมาณค่าแสดงไว้ในตารางที่ 13 สมการ (1A) แสดงสมการสัดส่วนการใช้จ่ายในการบริโภคข้าวของครัวเรือนทั้งประเทศ (W) พบว่าตัวแปรรายได้หรือค่าใช้จ่ายมีผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ β_1 เท่ากับ -0.023 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ตัวแปรอื่นๆพบว่าตัวแปรจำนวนสมาชิกในครัวเรือน มีผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ -0.001 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ตัวแปรหัวหน้าครัวเรือนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าภาคบังคับ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) มีผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้า

ตารางที่ 13 ผลการคำนวณสมการสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภคข้าวต่อบุคคลและสมการมูลค่าข้าวต่อหน่วยที่ครัวเรือนใช้บริโภคของครัวเรือน ตามลักษณะชุมชน

ตัวแปร	ชุมชนทั่วประเทศ		ชุมชนเขตเทศบาล		ชุมชนนอกเขตเทศบาล	
	W (1A)	lnV (1B)	W (2A)	lnV (2B)	W (3A)	lnV (3B)
constant	0.258 (51.337)***	1.492 (31.774)***	0.248 (44.118)***	1.426 (24.594)***	0.261 (26.692)***	1.596 (19.465)***
Ln X	-0.023 (-39.093)***	0.123 (22.346)***	-0.022 (-33.573)***	0.132 (19.517)***	-0.023 (-19.688)***	0.108 (11.022)***
NUMBER OF MEMBERS	-0.001 (-6.757)***	-0.008 (-3.980)***	-0.002 (-6.669)***	-0.008 (-3.124)*	-0.001 (-2.776)*	-0.008 (-2.415)
EDUCATION 1	-0.009 (-10.224)***	0.012 (1.459)	-0.008 (-8.978)***	0.004 (0.409)	-0.010 (-5.063)***	0.030 (1.813)
EDUCATION 2	-0.008 (0.182)	-0.006 (-0.476)	-0.008 (-5.651)***	-0.018 (-1.362)	-0.013 (-3.206)***	0.026 (0.814)
FARMER	0.006 (-6.567)***	-0.158 (-20.00)***	0 (0.097)	-0.214 (-17.890)***	0.006 (4.044)***	-0.124 (-10.515)***
WORKER	-0.005 (18.426)***	0.006 (0.678)	-0.005 (-4.859)***	0.004 (0.385)	-0.006 (-2.861)*	0.014 (0.796)
R ²	0.094	0.066	0.095	0.070	0.056	0.045
F-Ratio	599.159	322.291	375.733	215.449	130.523	78.683
Sample no.	34,785	27,229	21,565	17,157	13,220	10,072

หมายเหตุ: จากการคำนวณ ค่าในวงเล็บแสดงถึง t-value

- * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90
- ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95
- *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ตัวแปรเท่ากับ -0.009 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ตัวแปรหัวหน้าครัวเรือนที่มีอาชีพการเกษตร พบว่ามีผลกระทบในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ 0.006 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ส่วนตัวแปรหัวหน้าครัวเรือนที่มีอาชีพเป็นผู้รับจ้างแรงงานรายวัน มีผลกระทบต่อสมการเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ -0.005 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

เมื่อพิจารณาจากค่าสถิติที่สำคัญเพื่อพิจารณาความสมนัย (goodness of fit) ของสมการ พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (R^2) ของสมการมีค่าเท่ากับ 0.094 เมื่อพิจารณาค่าทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ (F-statistics = 599.159) พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

สมการมูลค่าของข้าวต่อหน่วยของครัวเรือนทั้งประเทศ (1B)

จากตารางที่ 13 สมการ (1B) แสดงสมการมูลค่าต่อหน่วย (V) ของครัวเรือนทั้งประเทศ พบว่าตัวแปรรายได้หรือค่าใช้จ่ายนี้มีผลกระทบในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ β_2 เท่ากับ 0.123 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกแสดงถึงความสัมพันธ์แปรผันตามกันระหว่างมูลค่าของข้าวต่อหน่วย (กก.) กับค่าใช้จ่ายหรือรายได้ต่อคนของครัวเรือน แสดงให้เห็นว่าเมื่อรายได้เปลี่ยนแปลงสูงขึ้น ครัวเรือนทั้งประเทศจะให้ความสำคัญต่อคุณภาพของข้าวที่ใช้บริโภคมากขึ้น

ตัวแปรอื่นๆ พบว่าตัวแปรจำนวนสมาชิกในครัวเรือน มีผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ -0.008 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ตัวแปรหัวหน้าครัวเรือนที่มีอาชีพการเกษตร พบว่ามีผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ -0.158 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

เมื่อพิจารณาจากค่าสถิติที่สำคัญเพื่อพิจารณาความสมนัย (goodness of fit) ของสมการ (1B) พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (R^2) ของสมการ มีค่าเท่ากับ 0.066 เมื่อพิจารณาค่าทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ (F-statistics = 322.291) พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

สมการสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือนในเขตเทศบาล (2A)

จากตารางที่ 13 สมการ (2A) แสดงสมการสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภคข้าวของครัวเรือนในชุมชนเขตเทศบาล (W) พบว่าตัวแปรรายได้หรือค่าใช้จ่ายมีผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ β_1 เท่ากับ -0.002 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ค่า

ตัวแปรอื่นๆ พบว่าตัวแปรจำนวนสมาชิกในครัวเรือน มีผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ -0.002 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ตัวแปรหัวหน้าครัวเรือนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าภาคบังคับ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) มีผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ -0.008 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ตัวแปรหัวหน้าครัวเรือนที่มีอาชีพเป็นผู้รับจ้างแรงงานรายวัน มีผลกระทบต่อสมการเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ -0.005 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

เมื่อพิจารณาจากค่าสถิติที่สำคัญเพื่อพิจารณาความสมนัย (goodness of fit) ของสมการ พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (R^2) ของสมการ มีค่าเท่ากับ 0.095 เมื่อพิจารณาค่าทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ (F-statistics = 375.733) พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

สมการมูลค่าของข้าวต่อหน่วยของครัวเรือนในเขตเทศบาล (2B)

จากตารางที่ 13 สมการ (2B) แสดงสมการมูลค่าต่อหน่วย (V) ของครัวเรือนทั้งประเทศ พบว่าตัวแปรรายได้หรือค่าใช้จ่ายนี้มีผลกระทบในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ β_2 เท่ากับ 0.132 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกแสดงถึงความสัมพันธ์แปรผันตามกันระหว่างมูลค่าของข้าวต่อหน่วย (กก.) กับค่าใช้จ่ายหรือรายได้ต่อคนของครัวเรือน แสดงให้เห็นว่าเมื่อรายได้เปลี่ยนแปลงสูงขึ้น ครัวเรือนในเขตเทศบาลจะให้ความสำคัญต่อคุณภาพของข้าวที่ใช้บริโภคมากขึ้น

ตัวแปรอื่นๆ พบว่าตัวแปรจำนวนสมาชิกในครัวเรือน มีผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ -0.008 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 ตัวแปรหัวหน้าครัวเรือนที่มีอาชีพการเกษตร พบว่ามีผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ -0.214 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

เมื่อพิจารณาจากค่าสถิติที่สำคัญเพื่อพิจารณาความสมนัย (goodness of fit) ของสมการ พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (R^2) ของสมการ มีค่าเท่ากับ 0.070 เมื่อพิจารณาค่าทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ (F-statistics = 215.449) พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

สมการสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือนนอกเขตเทศบาล (3A)

จากตารางที่ 13 สมการ (3A) แสดงสมการสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภคข้าวของครัวเรือนในชุมชนเขตเทศบาล (W) พบว่าตัวแปรรายได้หรือค่าใช้จ่ายมีผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ β_1 เท่ากับ -0.023 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ค่า

ตัวแปรอื่นๆ พบว่าตัวแปรขนาดของครัวเรือน มีผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ -0.001 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 ตัวแปรหัวหน้าครัวเรือนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าภาคบังคับ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) มีผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ -0.010 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ตัวแปรหัวหน้าครัวเรือนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าระดับอาชีวะมีผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ -0.013 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ตัวแปรหัวหน้าครัวเรือนที่มีอาชีพการเกษตร พบว่ามีผลกระทบในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ 0.006 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ส่วนตัวแปรหัวหน้าครัวเรือนที่มีอาชีพเป็นผู้รับจ้างแรงงานรายวัน มีผลกระทบต่อสมการเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ -0.006 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

เมื่อพิจารณาจากค่าสถิติที่สำคัญเพื่อพิจารณาความสมนัย (goodness of fit) ของสมการ พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (R^2) ของสมการ มีค่าเท่ากับ 0.056 เมื่อพิจารณาค่าทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ (F-statistics = 130.523) พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

สมการมูลค่าของข้าวต่อหน่วยของครัวเรือนนอกเขตเทศบาล (3B)

จากตารางที่ 13 สมการ (3B) แสดงสมการมูลค่าต่อหน่วย (V) ของครัวเรือนนอกเขตเทศบาล พบว่าตัวแปรรายได้หรือค่าใช้จ่ายนี้มีผลกระทบในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ β_2 เท่ากับ 0.108 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกแสดงถึงความสัมพันธ์แปรผันตามกันระหว่างมูลค่าของข้าวต่อหน่วย (กก.)

กับค่าใช้จ่ายหรือรายได้ต่อคนของครัวเรือน แสดงให้เห็นว่าเมื่อรายได้เปลี่ยนแปลงสูงขึ้น ครัวเรือนนอกเขตเทศบาลจะให้ความสำคัญต่อคุณภาพของข้าวที่ใช้บริโภคมากขึ้น

ตัวแปรอื่นๆ พบว่าตัวแปรหัวหน้าครัวเรือนที่มีอาชีพการเกษตร พบว่ามีผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ -0.124 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

เมื่อพิจารณาจากค่าสถิติที่สำคัญเพื่อพิจารณาความสมนัย (goodness of fit) ของสมการ พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (R^2) ของสมการ มีค่าเท่ากับ 0.056 เมื่อพิจารณาค่าทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ (F-statistics = 78.683) พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ผลการวิเคราะห์สมการประมาณค่าใช้จ่ายในการบริโภคข้าวต่อบุคคลและสมการมูลค่าข้าวต่อหน่วยที่ครัวเรือนใช้บริโภค ตามกลุ่มรายได้

รายได้ของครัวเรือนเป็นปัจจัยเศรษฐกิจที่สำคัญที่มีผลต่อแบบแผนการบริโภคของครัวเรือน ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระกับปัจจัยสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภคข้าว และปัจจัยมูลค่าข้าวต่อกก. ซึ่งเป็นตัวแปรตาม ดังนั้นในการศึกษาถึงแบบแผนการบริโภคข้าวจึงได้แยกครัวเรือนออกเป็นกลุ่มต่างๆตามระดับรายได้ โดยในที่นี้ได้แบ่งออกเป็นสามกลุ่มได้แก่ กลุ่มที่มีระดับรายได้ต่ำซึ่งประกอบด้วยกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้ใน 30% จากต่ำสุด กลุ่มที่สองได้แก่กลุ่มที่มีระดับรายได้ปานกลาง ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มที่มีระดับรายได้เกินกว่า 30% จากต่ำไปจนถึงระดับรายได้ที่ต่ำกว่า 70% และกลุ่มที่สามได้แก่กลุ่มที่มีรายได้สูงซึ่งเป็นกลุ่มที่มีรายได้อยู่ในระดับ 30% สูงสุด ซึ่งได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ไว้ในตารางที่ 14

สมการสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภคของกลุ่มครัวเรือนที่มีระดับรายได้ต่ำ (4A)

ผลการประมาณค่าแสดงไว้ในตารางที่ 14 สมการ (4A) แสดงสมการสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภคข้าวของกลุ่มครัวเรือนที่มีระดับรายได้ต่ำ (W) พบว่าตัวแปรรายได้หรือค่าใช้จ่ายมีผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ β_1 เท่ากับ -0.030 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ค่า

ตารางที่ 14 ผลการคำนวณสมการสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภคข้าวต่อบุคคลและสมการมูลค่าข้าวต่อหน่วยที่ครัวเรือนใช้บริโภค ตามกลุ่มรายได้

ตัวแปร	ครัวเรือนที่มีระดับรายได้ต่ำ (กลุ่มที่มีระดับรายได้ 30%ต่ำสุด)		ครัวเรือนที่มีระดับรายได้ปานกลาง (กลุ่มที่มีระดับรายได้มากกว่า 30% แต่ไม่น้อยกว่า 70%)		ครัวเรือนที่มีระดับรายได้สูง (กลุ่มที่มีระดับรายได้ 30%สูงสุด)	
	W	lnV	W	lnV	W	lnV
	(4A)	(4B)	(5A)	(5B)	(6A)	(6B)
constant	0.320 (20.302)***	2.296 (18.185)***	0.255 (22.717)***	1.477 (13.373)***	0.219 (31.977)***	1.373 (14.874)***
ln X	-0.030 (-15.838)***	0.027 (1.790)**	-0.023 (-18.129)***	0.129 (10.266)***	-0.019 (-25.146)***	0.130 (12.989)***
NUMBER OF MEMBERS	-0.003 (-4.090)***	-0.042 (-7.416)***	-0.001 (-1.453)	-0.015 (-3.511)**	-0.002 (-6.741)***	0.005 (1.1447)
EDUCATION 1	-0.015 (-5.248)***	0.022 (0.938)	-0.010 (-7.903)***	0.009 (0.739)	-0.005 (-5.435)***	0.015 (1.166)
EDUCATION 2	-0.019 (-2.210)	-0.006 (-0.084)	-0.014 (-5.169)***	0.011 (0.328)	-0.007 (-6.088)***	-0.003 (-0.175)
FARMER	0.002 (1.193)	-0.161 (-11.112)***	0.004 (3.573)***	-0.166 (-14.052)***	0.014 (10.853)***	-0.095 (-5.607)***
WORKER	-0.007 (-2.378)	-0.007 (-0.321)	-0.005 (-3.513)***	0.005 (0.419)	-0.005 (-4.433)***	0.017 (1.064)
R ²	0.043	0.048	0.074	0.066	0.120	0.034
F-Ratio	77.715	58.764	185.531	129.963	238.784	54.225
Sample no.	10,436	6,983	13,917	11,028	10,476	9,255

หมายเหตุ: จากการคำนวณ ค่าในวงเล็บแสดงถึง t-value

- * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90
- ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95
- *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ตัวแปรอื่นๆ พบว่าตัวแปรจำนวนสมาชิกในครัวเรือน มีผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ -0.003 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ตัวแปรหัวหน้าครัวเรือนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าภาคบังคับ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) มีผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ -0.015 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

เมื่อพิจารณาจากค่าสถิติที่สำคัญเพื่อพิจารณาความสมนัย (goodness of fit) ของสมการ พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (R^2) ของสมการ มีค่าเท่ากับ 0.043 เมื่อพิจารณาค่าทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ (F-statistics = 77.715) พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

สมการมูลค่าของข้าวต่อหน่วยของกลุ่มครัวเรือนตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำ (4B)

จากตารางที่ 14 สมการ (4B) แสดงสมการมูลค่าต่อหน่วย (V) ของกลุ่มครัวเรือนที่มีระดับรายได้ต่ำ พบว่าตัวแปรรายได้หรือค่าใช้จ่ายนี้มีผลกระทบในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ β_2 เท่ากับ 0.027 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกแสดงถึงความสัมพันธ์แปรผันตามกันระหว่างมูลค่าของข้าวต่อหน่วย (กก.) กับค่าใช้จ่ายหรือรายได้ต่อคนของครัวเรือน แสดงให้เห็นว่าเมื่อรายได้เปลี่ยนแปลงสูงขึ้น กลุ่มครัวเรือนที่มีระดับรายได้ต่ำจะให้ความสำคัญต่อคุณภาพของข้าวที่ใช้บริโภคมากขึ้น

ตัวแปรอื่นๆ พบว่าตัวแปรจำนวนสมาชิกในครัวเรือน มีผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ -0.042 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ตัวแปรหัวหน้าครัวเรือนที่มีอาชีพการเกษตร พบว่ามีผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ -0.161 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

เมื่อพิจารณาจากค่าสถิติที่สำคัญเพื่อพิจารณาความสมนัย (goodness of fit) ของสมการ พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (R^2) ของสมการ มีค่าเท่ากับ 0.048 เมื่อพิจารณาค่าทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ (F-statistics = 77.715) พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

สมการสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภคของกลุ่มครัวเรือนที่มีระดับรายได้ปานกลาง (5A)

ผลการประมาณค่าแสดงไว้ในตารางที่ 14 สมการ (5A) แสดงสมการสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภคข้าวของกลุ่มครัวเรือนที่มีระดับรายได้ปานกลาง (W) พบว่าตัวแปรรายได้หรือค่าใช้จ่ายมีผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ β_1 เท่ากับ -0.023 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ค่า

ตัวแปรอื่นๆ พบว่าตัวแปรขนาดของครัวเรือน ไม่มีผลกระทบต่อสมการ ตัวแปรหัวหน้าครัวเรือนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าภาคบังคับ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) มีผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ -0.010 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ตัวแปรหัวหน้าครัวเรือนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าระดับอาชีวะ มีผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ -0.014 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ตัวแปรหัวหน้าครัวเรือนที่มีอาชีพการเกษตร พบว่ามีผลกระทบในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ 0.004 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ส่วนตัวแปรหัวหน้าครัวเรือนที่มีอาชีพเป็นผู้รับจ้างแรงงานรายวัน มีผลกระทบต่อสมการเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ -0.005 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

เมื่อพิจารณาจากค่าสถิติที่สำคัญเพื่อพิจารณาความสมนัย (goodness of fit) ของสมการ พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (R^2) ของสมการ มีค่าเท่ากับ 0.074 เมื่อพิจารณาค่าทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ (F-statistics = 185.531) พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

สมการมูลค่าของข้าวต่อหน่วยของกลุ่มครัวเรือนตัวอย่างที่มีระดับรายได้ปานกลาง (5B)

จากตารางที่ 14 สมการ (5B) แสดงสมการมูลค่าต่อหน่วย (V) ของกลุ่มครัวเรือนที่มีระดับรายได้ปานกลาง พบว่าตัวแปรรายได้หรือค่าใช้จ่ายนี้มีผลกระทบในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ β_2 เท่ากับ 0.129 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกแสดงถึงความสัมพันธ์แปรผันตามกันระหว่างมูลค่าของข้าวต่อหน่วย (กก.) กับค่าใช้จ่ายหรือรายได้ต่อคนของครัวเรือน แสดงให้เห็นว่าเมื่อรายได้เปลี่ยนแปลงสูงขึ้น กลุ่มครัวเรือนที่มีระดับรายได้ปานกลางจะให้ความสำคัญต่อคุณภาพของข้าวที่ใช้บริโภคมากขึ้น

ตัวแปรอื่นๆ พบว่าตัวแปรจำนวนสมาชิกในครัวเรือน มีผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ -0.015 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ตัวแปรหัวหน้าครัวเรือนที่มีอาชีพการเกษตร พบว่ามีผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ -0.166 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

เมื่อพิจารณาจากค่าสถิติที่สำคัญเพื่อพิจารณาความสมนัย (goodness of fit) ของสมการ พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (R^2) ของสมการ มีค่าเท่ากับ 0.066 เมื่อพิจารณาค่าทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ (F-statistics = 129.963) พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

สมการสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภคของกลุ่มครัวเรือนตัวอย่างที่มีระดับรายได้สูง (6A)

ผลการประมาณค่าแสดงไว้ในตารางที่ 14 สมการ (6A) แสดงสมการสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภคข้าวของกลุ่มครัวเรือนที่มีระดับรายได้สูง (W) พบว่าตัวแปรรายได้หรือค่าใช้จ่ายมีผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ β_1 เท่ากับ -0.019 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ค่า

ตัวแปรอื่นๆ พบว่าตัวแปรจำนวนสมาชิกในครัวเรือน มีผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ -0.002 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ตัวแปรหัวหน้าครัวเรือนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าภาคบังคับ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) มีผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ -0.005 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ตัวแปรหัวหน้าครัวเรือนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าระดับอาชีวะมีผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ -0.007 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ตัวแปรหัวหน้าครัวเรือนที่มีอาชีพการเกษตร พบว่ามีผลกระทบในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ 0.014 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ส่วนตัวแปรหัวหน้าครัวเรือนที่มีอาชีพเป็นผู้รับจ้างแรงงานรายวัน มีผลกระทบต่อสมการเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ -0.005 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

เมื่อพิจารณาจากค่าสถิติที่สำคัญเพื่อพิจารณาความสมนัย (goodness of fit) ของสมการ พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (R^2) ของสมการ มีค่าเท่ากับ 0.120 เมื่อพิจารณาค่าทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ (F-statistics = 238.784) พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

สมการมูลค่าของข้าวต่อหน่วยของกลุ่มครัวเรือนตัวอย่างที่มีระดับรายได้สูง (6B)

จากตารางที่ 14 สมการ (6B) แสดงสมการมูลค่าต่อหน่วย (V) ของกลุ่มครัวเรือนที่มีระดับรายได้สูง พบว่าตัวแปรรายได้หรือค่าใช้จ่ายนี้มีผลกระทบในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ β_2 เท่ากับ 0.130 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกแสดงถึงความสัมพันธ์แปรผันตามกันระหว่างมูลค่าของข้าวต่อหน่วย (กก.) กับค่าใช้จ่ายหรือรายได้ต่อคนของครัวเรือน แสดงให้เห็นว่าเมื่อรายได้เปลี่ยนแปลงสูงขึ้น กลุ่มครัวเรือนที่มีระดับรายได้สูงจะให้ความสำคัญต่อคุณภาพของข้าวที่ใช้บริโภคมากขึ้น

ตัวแปรอื่นๆ พบว่าตัวแปรจำนวนสมาชิกในครัวเรือน มีผลกระทบในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ 0.130 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ตัวแปรหัวหน้าครัวเรือนที่มีอาชีพการเกษตร พบว่ามีผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรเท่ากับ -0.095 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

เมื่อพิจารณาจากค่าสถิติที่สำคัญเพื่อพิจารณาความสมนัย (goodness of fit) ของสมการ พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (R^2) ของสมการ มีค่าเท่ากับ 0.034 เมื่อพิจารณาค่าทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ (F-statistics = 54.225) พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

กล่าวโดยสรุปได้ ปัจจัยทางสังคมและทางเศรษฐกิจมีผลต่อแบบแผนการบริโภคข้าวของครัวเรือน ในทุกกลุ่มของครัวเรือนตัวอย่างพบว่าตัวแปรค่าใช้จ่ายหรือรายได้เฉลี่ยต่อคน นั้นมีผลกระทบในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการ สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภคข้าว ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่าเมื่อมีค่าใช้จ่ายหรือรายได้เพิ่มมากขึ้นนั้นส่งผลให้ครัวเรือนมีสัดส่วนการบริโภคลินค้าชนิดอื่นมากขึ้น โดยที่ลดลงสัดส่วนในบางหมวดหรือสินค้าบางชนิดลงได้ ประกอบกับอัตราครองชีพของประเทศไทยมีค่าสูงขึ้น จึงเป็นไปได้ว่าเมื่อครัวเรือนมีรายได้เพิ่มสูงขึ้นแล้ว ครัวเรือนอาจจะเพิ่มค่าใช้จ่ายบางส่วนมากขึ้น เช่น ค่าน้ำมันที่มีราคาปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการมีรสนิยมในการบริโภคอาหารประเภทอื่นๆเพิ่มมากขึ้น และมีผลกระทบเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อสมการมูลค่าข้าวต่อหน่วย แสดงให้เห็นว่าเมื่อครัวเรือนมีรายได้สูงขึ้นครัวเรือนจะลดค่าใช้จ่ายในการบริโภคข้าวลงแต่จะหันไปบริโภคข้าวที่มีมูลค่าหรือคุณภาพที่สูงขึ้น ตัวแปรจำนวนสมาชิกในครัวเรือนนั้นมีผลกระทบเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อทั้งสมการสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภคข้าวและสมการมูลค่าข้าวต่อหน่วย อาจจะอธิบายได้ว่า ผลกระทบเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อทั้งสมการ

สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภคข้าว อาจเกิดการประหยัดต่อขนาด (economy of scale) กล่าวคือเมื่อมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเพิ่มมากขึ้น จะส่งผลให้ครัวเรือนมีการประกอบอาหารบริโภคเองภายในครัวเรือน ซึ่งจะทำให้เกิดการประหยัดในค่าใช้จ่ายข้าว ถ้าหากมีจำนวนสมาชิกน้อยอาจจะทำให้ครัวเรือนต้องซื้ออาหารสำเร็จมาบริโภคเองหรือออกไปรับประทานอาหารนอกบ้านซึ่งมีราคาสูงกว่าการที่ครัวเรือนซื้อข้าวมาประกอบอาหารเองภายในครัวเรือน ในกรณีที่ครัวเรือนซึ่งเข้ามาประกอบอาหารเองจะทำให้ครัวเรือนซื้อในปริมาณที่มากเพื่อให้เพียงพอต่อจำนวนสมาชิกจึงทำให้เกิดการประหยัดขึ้นจากปริมาณข้าวที่ครัวเรือนใช้จ่ายซึ่งทำให้สัดส่วนค่าใช้จ่ายของข้าวลดลง ดังนั้นจึงเกิดผลกระทบเชิงลบต่อสมการสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภคข้าว และสำหรับสมการมูลค่าข้าวต่อหน่วยนั้น ผลกระทบเชิงลบในตัวแปรจำนวนสมาชิกอาจเกิดจากการที่ครัวเรือนต้องใช้จ่ายในการบริโภคในจำนวนที่มากขึ้นเมื่อมีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้น จึงทำให้ต้องลดคุณภาพของข้าวลงเพื่อเพิ่มปริมาณของข้าวให้มากขึ้น ตัวแปรอาชีพนั้นในทุกกลุ่มของครัวเรือนนั้นพบว่า ตัวแปรเกษตรกรรมมีผลกระทบเชิงลบต่อสมการทั้งสมการสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภคข้าวและสมการมูลค่าต่อหน่วย แต่ตัวแปรอาชีพรับจ้างมีผลกระทบเชิงบวกทั้งสองสมการ อาชีพเกษตรกรอาจมีการเก็บข้าวจากการทำนาหรือทำการเกษตรไว้เพื่อบริโภคเอง ซึ่งทำให้ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการบริโภคข้างน้อยกว่าความเป็นจริง

ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อบุคคลในการบริโภคข้าว

ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการคำนวณของปีจัยรายได้ ($\ln X$) ที่มีผลต่อตัวแปร W ซึ่งได้แก่ค่า β_1 และค่าของปีจัยรายได้ ($\ln X$) ที่มีผลต่อตัวแปร $\ln V$ ซึ่งได้แก่ค่า β_2 ได้นำเฉพาะที่พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติมาสรุปไว้ตารางผนวกที่ 13 ค่า ϕ ค่า θ_1 ค่า θ_2 ค่า $COV(Y_{1c}, Y_{2c})$ และค่า $Var(Y_{2c})$ ได้จากการคำนวณ โดยอาศัยข้อมูลจากสมการประมาณค่าของตัวแปร W และตัวแปร $\ln V$ สำหรับค่า W เป็นค่าเฉลี่ยของค่า W ของครัวเรือน ค่าสัมประสิทธิ์ดังกล่าวได้จัดแสดงไว้ตามประเภทของชุมชน และตามระดับรายได้เพื่อใช้ในการคำนวณค่าความยืดหยุ่น

ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้

ในตารางที่ 15 ได้คำนวณค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์การบริโภคข้าวต่อรายได้หรือค่าใช้จ่ายตามรูปสมการที่ (2.25) โดยได้แยกตามประเภทของชุมชน และตามระดับรายได้ของครัวเรือน

ตารางที่ 15 ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อค่าใช้จ่ายของครัวเรือนตัวอย่าง

รายการ	ค่าความยืดหยุ่นของปริมาณ การบริโภคข้าวต่อค่าใช้จ่าย (e_{qx})	ค่าความยืดหยุ่นของปริมาณ การบริโภคข้าวต่อราคา (e_{qp})
การบริโภคข้าวรวม ทั่วประเทศ	0.5318	-0.3269
ประเภทของชุมชน		
เขตเทศบาล	0.4963	-0.3576
นอกเขตเทศบาล	0.6010	-0.3396
ประเภทของรายได้		
ต่ำ	0.6032	-0.3247
ปานกลาง	0.5301	-0.3396
สูง	0.5017	-0.5025

ที่มา: จากการคำนวณ

ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้แยกตามลักษณะของชุมชนครัวเรือน

สำหรับค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้หรือค่าใช้จ่ายได้พบว่าโดยรวมทั่วประเทศแล้ว ค่าอุปสงค์การบริโภคข้าวต่อรายได้มีค่าเท่ากับ 0.5318 ซึ่งกล่าวโดยรวมได้ว่าข้าวยังเป็นสินค้าธรรมดา (normal good) ที่มีการบริโภคเพิ่มตามขึ้นตามรายได้ที่เพิ่มขึ้น แต่อัตราการเพิ่มขึ้นของการบริโภคนั้นมีลักษณะที่ลดลงทั้งนี้ดูได้จากขนาดของค่าความยืดหยุ่นดังกล่าว (ตารางที่ 15)

เมื่อแยกพิจารณาแยกเป็นครัวเรือนตามประเภทของชุมชน พบว่าค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้ในการบริโภคข้าวของครัวเรือนเขตเทศบาลมีค่าเท่ากับ 0.4963 ส่วนครัวเรือนนอกเขตเทศบาลมีค่าความยืดหยุ่นในการบริโภคข้าวเท่ากับ 0.6010 แสดงให้เห็นว่าครัวเรือนนอกเขตเทศบาลมีการบริโภคข้าวที่ตอบสนองต่อรายได้มากกว่าครัวเรือนเขตเทศบาล กล่าวคือเมื่อรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ครัวเรือนในเขตเทศบาลจะมีการบริโภคข้าวเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.4963 และครัวเรือนนอกเขตเทศบาลจะมีการบริโภคข้าวเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.6010 (ตารางที่ 15)

ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้แยกตามระดับรายได้ต่างๆ

ในระหว่างกลุ่มรายได้ระดับต่างๆ พบว่ากลุ่มของครัวเรือนตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำมีค่าความยืดหยุ่นต่อรายได้สูงสุดเท่ากับ 0.6032 รองลงมาคือกลุ่มของครัวเรือนตัวอย่างที่มีรายได้ปานกลางมีค่าความยืดหยุ่นต่อรายได้เท่ากับ 0.5301 และ กลุ่มของครัวเรือนตัวอย่างที่มีรายได้สูงมีค่าความยืดหยุ่นต่อรายได้เท่ากับ 0.5017 กล่าวได้ว่าเมื่อรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ครัวเรือนตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำ กลุ่มของครัวเรือนตัวอย่างที่มีรายได้ปานกลางและกลุ่มของครัวเรือนตัวอย่างที่มีรายได้สูง จะมีการบริโภคข้าวเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.6032 0.5301 และ 0.5017 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าการตอบสนองของครัวเรือนตัวอย่างต่อรายได้มีแนวโน้มลดลงเมื่อระดับรายได้ของครัวเรือนสูงขึ้น (ตารางที่ 15)

ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคา

ในการวิเคราะห์ค่าความยืดหยุ่นของปริมาณอุปสงค์ต่อราคาในที่นี้เป็นการใช้เทคนิคทางเศรษฐมิติทำการหาค่าของสัมประสิทธิ์ของราคาข้าวโดยทางอ้อมตามรูปสมการที่ (45) ในบทที่ 2 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าในการดำเนินการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ของสำนักงานสถิติแห่งชาติปี 2545 ไม่มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับราคาข้าวปรากฎ

ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาแยกตามลักษณะของชุมชนครัวเรือน

จากตารางที่ 15 พบว่าในครัวเรือนตัวอย่างรวมทั้งประเทศ ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาข้าวมีค่าเท่ากับ -0.3269 กล่าวคือเมื่อราคาข้าวเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ครัวเรือนตัวอย่างทั้งประเทศจะลดการบริโภคข้าวลงร้อยละ 0.3269

เมื่อแยกพิจารณาเป็นครัวเรือนตามประเภทของชุมชน ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาของ ส่วนครัวเรือนตัวอย่างในเขตเทศบาลมีค่าเท่ากับ -0.3576 กล่าวคือเมื่อราคาข้าวเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ครัวเรือนตัวอย่างในเขตเทศบาลจะลดการบริโภคข้าวลงร้อยละ 0.3576 ซึ่งมากกว่า (เมื่อไม่คิดเครื่องหมาย) ครัวเรือนตัวอย่างในชุมชนนอกเขตเทศบาล ซึ่งมีค่าความยืดหยุ่นต่อราคาเท่ากับ -0.3396 กล่าวคือเมื่อราคาข้าวเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ครัวเรือนตัวอย่างนอกเขตเทศบาลจะลดการบริโภคข้าวลงร้อยละ 0.3396 แสดงให้เห็นถึงการตอบสนองต่อราคาของครัวเรือนในเขตเทศบาลมากกว่าครัวเรือนนอกเขตเทศบาล

ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาแยกตามลักษณะของระดับรายได้

สำหรับครัวเรือนที่มีรายได้ต่างกันพบว่า การตอบสนองของปริมาณอุปสงค์ต่อราคาข้าว เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ กลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำมีค่าความยืดหยุ่นต่อราคา เท่ากับ -0.3247 กล่าวคือเมื่อราคาข้าวเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ครัวเรือนตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำจะลดการบริโภคข้าวลงร้อยละ 0.3247 กลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้ปานกลาง มีค่าความยืดหยุ่นต่อราคา เท่ากับ -0.3396 กล่าวคือเมื่อราคาข้าวเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ครัวเรือนตัวอย่างที่มีรายได้ปานกลางจะลดการบริโภคข้าวลงร้อยละ 0.3396 และกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้สูง มีค่าความยืดหยุ่นต่อราคาสูงที่สุด (เมื่อไม่คิดเครื่องหมาย) เท่ากับ -0.5025 กล่าวคือเมื่อราคาข้าวเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ครัวเรือนตัวอย่างที่มีรายได้สูงจะลดการบริโภคข้าวลงร้อยละ 0.5025 จะเห็นได้ว่าการตอบสนองต่อราคาในแต่ละกลุ่มระดับรายได้สอดคล้องตามทฤษฎี กล่าวคือการตอบสนองต่อราคนั้นจะมีแนวโน้มสูงขึ้นเมื่อครัวเรือนมีระดับรายได้เพิ่มสูงขึ้น (ตารางที่ 15)

จากค่าความยืดหยุ่นต่อรายได้ของครัวเรือนทั่วประเทศ แสดงว่าข้าวยังเป็นสินค้าที่มีการบริโภคเพิ่มตามขึ้นตามรายได้ที่เพิ่มขึ้น (normal goods) เมื่อพิจารณาตามลักษณะชุมชน พบว่า ครัวเรือนนอกเขตเทศบาลมีการตอบสนองต่อรายได้สูงกว่ากลุ่มครัวเรือนในเขตเทศบาล ในกลุ่มระดับรายได้ต่างๆ ค่าความยืดหยุ่นต่อรายได้มีแนวโน้มลดลงเมื่อครัวเรือนมีระดับรายได้สูงขึ้น และค่าความยืดหยุ่นต่อราคาในภาพรวมทั้งประเทศมีค่าเท่ากับ -0.3269 ซึ่งเมื่อพิจารณาตามลักษณะชุมชนพบว่าครัวเรือนเขตเทศบาลมีการตอบสนองต่อราคาสูงกว่าครัวเรือนนอกเขตเทศบาล ในกลุ่มระดับรายได้ต่างๆ การตอบสนองต่อราคามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเมื่อครัวเรือนมีระดับรายได้สูงขึ้น จะเห็นได้ว่าลักษณะทางสังคมและทางเศรษฐกิจทำให้แบบแผนการบริโภคข้าวของครัวเรือนแตกต่างกัน

กล่าวโดยสรุปแล้วการตอบสนองของปริมาณการบริโภคข้าวต่อรายได้ เมื่อพิจารณาตามลักษณะการปกครอง พบว่าครัวเรือนนอกเขตเทศบาลมีการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของรายได้ที่มากกว่าครัวเรือนในเขตเทศบาล ในกลุ่มระดับรายได้ต่างๆ พบว่าการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของรายได้จะมีแนวโน้มลดลงเมื่อครัวเรือนมีระดับรายได้สูงขึ้น การตอบสนองของปริมาณการบริโภคข้าวต่อการเปลี่ยนแปลงของราคนั้น พบว่าครัวเรือนในเขตเทศบาลมีการตอบสนองที่สูงกว่าครัวเรือนนอกเขตเทศบาล และในกลุ่มระดับรายได้ต่างๆ การตอบสนองต่อราคาจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเมื่อครัวเรือนมีระดับรายได้สูงขึ้น